

Kuidas kool ise saab
koguda oma tegevuse
kohta usaldusväärseid
andmeid?

Prof. Halliki Harro-Loit

Saame seda, mida küsime

- ... järelikult on oluline mõelda, MIDA me küsida tahame.

Küsites lapselt: “**mis HINDEID** sa said, saame me tõenäoliselt lapse, kelle eesmärk on saada häid hindeid (sh spikerdades, tuupides, testidele vastamist õppides jms).

Küsites, **mida sa pead oluliseks õppida**, suuname teda eesmäärke seadma.

Küsites **KUIDAS sa soovitud tulemuseni jõuad**, toetame õppimise õppimist.

Defineerides (hästimõõdetavad) TEGEVUSNÄITAJAD...

... määrame paratamatult ka selle, mida kool, koolijuhid ja õpetajad hakkavad kõige rohkem tegema, mille nimel pingutama.

Nt. ülikoolides toodetakse rahvusvahelisi artikleid, sest bibliomeetria **võimaldab seda tegevust hästi mõõta**.

PROBLEEM – see, mida **ei** defineerita tegevusnäitajana, muutub nähtamatuks tegevuseks, see marginaliseerub.

- Kui haridusasutuses mõõdetakse hindeid ja ei mõõdeta naeratusi, siis naeratused võivad väsida.

- Kui mõõdame võimalikult ökonoomset majandamist, saame odava kooli.

- jne.

Küsites koolilt...

...kuidas kool toetab iga lapse individuaalset arengut,
...oleme vähemalt kokku leppinud n.ö. prioriteetse konstandi
Mida see annab?

*Näiteks õpetaja, kes hindab õpilasi klassi
normaaljaotuskõvera järgi, ei toeta kokkulepitud eesmärki*

Tagasiside, sh hindamine on oluline valdkond, mille kohta
andmeid koguda

*Nt. mida õpetajad hindavad, milliseid osaoskusi, kuidas
arvestavad lapse algaset jms.*

LONGITUUD – kvantitatiivsete andmete kogumine pikema aja
jooksul + kvalitatiivsete andmete kvantifitseerimine (nt. e-kooli
sisu analüüs mitme aasta jooksul)

Kuidas saada teavet kooli kui terviku kohta?

- mõõdame kogu kooli tegevust ühes kitsas sektoris – nt. kõikide laste akadeemilise võimekuse testimine
- Kogume andmeid mitme meetodiga, aga ei jõua haarata kogu kooli – nt. tunnivaatlused

Kuidas leida kesktee?

Meetodite kombineerimine – siin võib olla kasu koolivälisest nõustajast

Eeldab selgeid uurimisküsimusi – muidu teeme tühja tööd ja kulutame palju ressursi andmete kogumiseks, mida me kas ei kasuta või mille tõlgendamine annab mittesoovitud tulemused

Nt. küsimus – kuidas kõik õpetajad koolis rakendavad kujundavat ehk siis õpiprotsessi hindamist?

Tagasiside analüüs e-koolis, väike küsimustik õpilastele, õpikogukonnad, spetsiifiliste indkaatoritega kolleegidevahelised tunnivaatlused (nt. ülesannete ja kontrolltööde individualiseerimine, õpetaja interaktsioon õpilastega, õpilaste erinevate võimete kasutamine tunnis jms)

Andmete kogumise ohud

Andmete kogumine ilma, et uurimisküsimus oleks täiesti selge

Kõik küsimused ei pruugi motiveerida kooli toetama iga lapse individuaalset arengut

Rahuloluküsimustikud (kasutatakse palju ja ebakriitiliselt)

- Erinevate sihtgruppide ootused koolile – ohuks on, et kool püüab meeldida kõigile
- Küsida pole mõtet selle kohta, mille osas küsitletul puudub kokkupuude, kogemus või informatsioon (nt. laps kogeb eeskätt klassi-, mitte koolikliimat)
- *Nt. õpilaselt ei saa küsida hinnangut selle kohta, kui hästi õpetaja oma tööd teeb; küll aga saab küsida, kuivõrd konkreetne õpetaja teda toetab*
- *Andmete analüüs peaks olema spetsiifilisem kui sagedaste analüüs vastuste kaupa*

Andmete kogumise ja tõlgendamise ohud

- Andmete kogumine konteksti arvesse võtmata
- Kogutud andmete ebakriitiline analüüs
- Andmete liiga julge tõlgendamine
- **Andmed ei ole ausad**, sest kardetakse:
 - reastamist
 - avalikkust
 - kriitikat
- + püütakse mõnele sihtgrupile meeldida
- ei tunta andmete kogumise meetodi võimalusi ega piire
-

Andmete kogumine ja analüüs kui **motivatsioonivahend**

... mitte kui reastamisvahend

Ehk siis – meie haridussüsteemi jaoks on see kui paradigmavahetus

Reastamine on meie kultuurilises mõtlemises juurdunud, seetõttu on väga oluline väärtusselitus enne, kui hakkame mõõtma

Kes kogub ja töötleb andmeid?

- **Kool ise nõustaja abiga**
- Tsentraalne (ja professionaalne) andmete **analüüs:**
 - professionaalne töötlus
 - võrdlusvõimalus aspektides, kus võrreldavus on võimalik (nt. võrreldakse seda kui palju on erinevates koolides erivajadustega lapsi, et näha, kuhu peab kool kui palju ja millise spetsiifikaga ressursi paigutama)

Tänan!

